NUMARUL
25
(1069)
ANUL 71
SERIA II

Biblioteca Regională Hunedoara-Deva

ALBINA

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ A AŞEZĂMINTELOR CULTURALE

JOI 20 VI 1968

8 PAG. 25 BANI

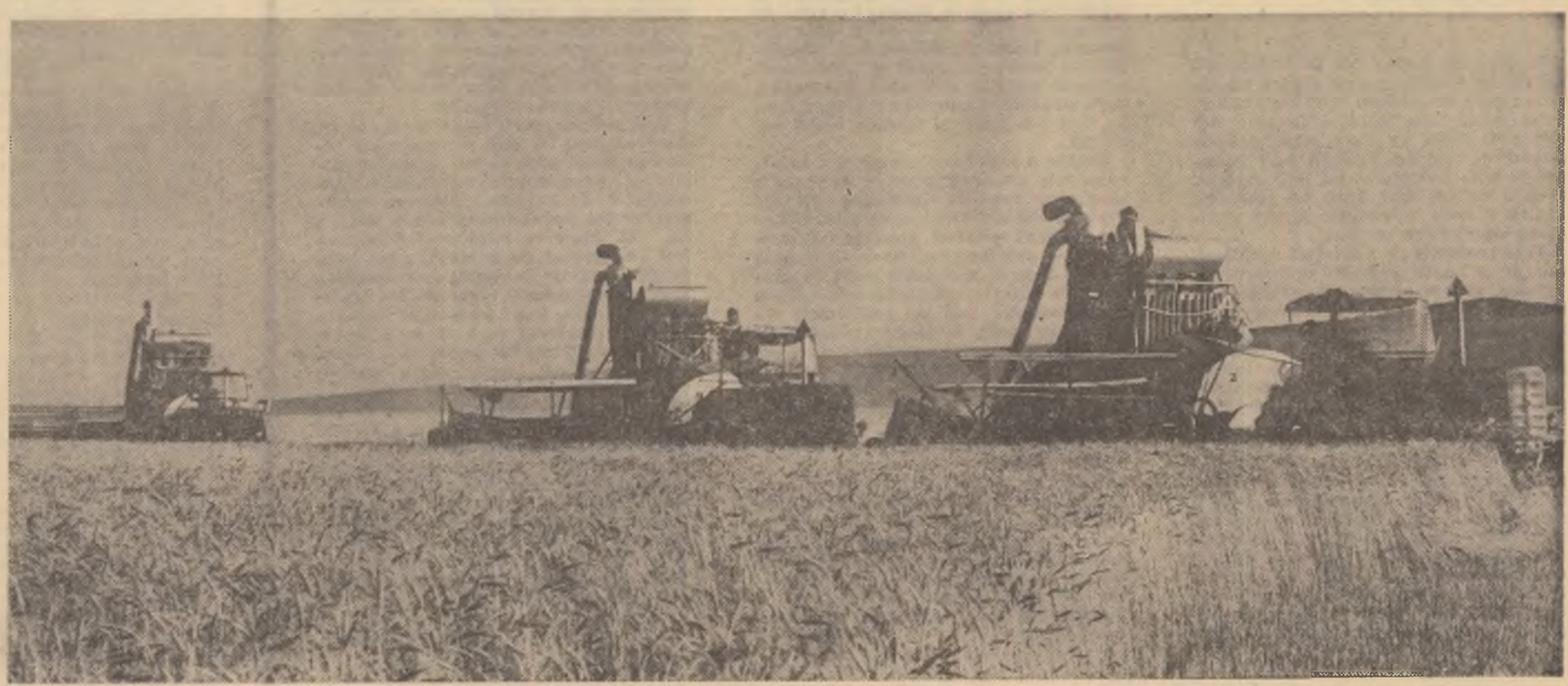

Din cuprins:

SPECTACOLUL DE TEATRU ŞI EXIGENŢELE PUBLICULUI SĂTESC pag. a 2-a

TÎNĂRUL, FAMILIA, COLECTIVITATEA pag. a 3-a

ŞTIINŢĂ pag. a 6-a

PANORAMA GRÎULUI

Lăuză Geea rîde, — un demon a învins
în toamnele de plîngeri, în dorul crud,
nestins.
În humă neagră, strîmbă, un grîu din
vechiul joc
se-nchină cam cucernic cerînd la cer
noroc.
Din cornul abundenţei beau ploi
şi neminuni
implor în vatră grîul, — ateu în rugăciuni.

ION BĂNUŢĂ

Vîrstele Mureşului

Am început mai demult un documentar, al cărui erou urma să devină Mureşul. Astfel gîndesc şi acum, în ceasurile de noapte, sub cercul de lumină ce-mi izolează masa de lucru de tot, purtîndu-mă spre ţinuturile scăldate de unda apei gînditoare.

Să pornim la drum, de astă dată, de aici, din Luduş, unde ne-am oprit şi să ne continuăm documentarul, purtaţi de apă. Geografic vorbind sîntem în inima Podişului Transilvaniei, într-un peisaj care deocamdată nu oferă contraste solicitînd exclamaţii. Munţii cu singurătatea lor colţuroasă şi blana verde întunecată a coniferelor au rămas mult în urmă, iar cei care ne aşteaptă în zare abea se desemnează vineţi către asfinţit şi miazănoapte. Peisajul acesta de cîmpie ardelenească nu ni se va impune niciodată spectaculos, cum nici nu trezeşte emoţii spontane. Bunăoară, ca marea cea mare cu veşnica ei zbatere şi imensitatea ei tulburătoare. Peisajul străbătut de rîul nostru, al doilea ca lungime din România, cere o anume iniţiere. Străbatem lunci cu iarbă grasă, sălcii şi plopi, arinişti, vegheaţi de spinările alungite domol ale dealurilor cu livezi şi vii, într-o deschidere largă ca o cupă, venind dinspre Războieni, Aiud, spre Alba-Iulia.

Adică de la gurile Arieşului, confluenţa de maturitate a Mureşului. Este un loc unde mă opresc întotdeauna. Gara, nodul de cale ferată Războieni. E şi o răscruce de drumuri, în acelaşi timp, căci aici se îmbină şi se desfac drumurile spre Turda şi Cluj, spre Alba şi Sibiu, spre Tîrgu Mureş, iar Arieşul ne vorbeşte, în graiul său de apă curgătoare neliniştită, de Apuseni şi de moţi. Întîlnirea lor, a Mureşului — rîu puternic, aparent greoi, tăcut şi enigmatic, cu straniul său farmec, încărcat prematur cu amintiri grave, cu Arieşul — coborît în salturi, printre grohotişurile văilor săpate între coloşi geologici frămîntaţi, devine un simbol în acest loc şi înţeleg că altul nu putea să aleagă pentru unirea apelor lor.

Am desprins aici, la răscrucea drumurilor de apă, de piatră şi de fier două obiceiuri, în desele mele veniri şi preveniri. În gara, de altfel spaţioasă, izolată în cîmp, nu urcă şi nici nu coboară prea numeroşi călători de cursă lungă. Ritmul din ce în ce mai intens al vieţii noastre, tradus în limbaj feroviar prin viteză şi tonaj, prin multiplicarea coloanelor din mersul trenurilor, au făcut ca opririle în această staţie să fie din ce în ce mai scurte. Accelerateie abia o salută. Viaţa staţiei, căci nu înseamnă că nu e mereu aglomerată, o umplu călători, cei care urcă şi coboară din cursele locale. Simţi, percepi, de aici, din sălile de aşteptare, de pe peronul larg că se întretaie cîteva perimetre, în linii sigure, durabile, de-acum fixate în tradiţie. Cîmpia Turzii, Ocna Mureş, Luduş, Aiud. Oamenii care aşteaptă cursele să tragă la peron sînt trefilatori de sîrmă, laminoriştl, oţelari, electricieni, operatori chimişti, sudori, lăcătuşi, strungari. Nu sînt prin urmare călători obişnuiţi sau mai precis simpli călători. Peste o jumătate de oră, cel mult o oră, vor privi prin dreptunghiurile de cobalt în cuptoarele în care metalul se zbate înnebunit, urmărind procesul miraculos al facerii lui, alţii vor urca pe stîlpi de înaltă tensiune, alţii vor ponta la intrarea fabricii de zahăr din Luduş şi să nu-i uităm pe chimiştii din Ocna Mureş, una din cele mai vechi localităţi însemnată pe hărţile economice sub semnul industriei chimice. Perimetrul uzinelor s-a lărgit necontenit, ca un corolar al necontenitei lor amplificări, întretăindu-se în acest nod de cale ferată în care răsună ca un ecou, sau aşa cum sună valurile izbindu-se de ţărmuri, tumultul industrial din această Vale a României. Destine omeneşti, concepţii s-au modulat armonic cu ceea ce reporterii au denumit sugestiv simfonia industrializării.

Al doilea obicei se leagă de o întîmplare mai veche, sau cum se spune, îşi are sîmburele într-o re-

ŞTEFAN LUCA

(Continuare în pag. 4—5)

SPECTACOLUL DE TEATRU ŞI EXIGENŢELE PUBLICULUI SĂTESC

Bienala de teatru „I. L. Caragiale", intrată în tradiţia concursurilor mişcării artistice de amatori din ţara noastră, e în plină desfăşurare. De-abia s-a terminat etapa în care, duminică de duminică, sute de formaţii s-au perindat în faţa publicului tot mai exigent, şi iată că cei mai buni se pregătesc pentru o nouă înfruntare pentru cîştigarea laurilor concursului.

Fără pretenţia de a întocmi un bilanţ, sau de a emite judecăţi definitive de valoare, ne-am propus să înfăţişăm în cele ce urmează cîteva gînduri care s-au conturat într-o recentă discuţie cu un grup de sprijinitori ai mişcării teatrale de amatori din Iaşi, asupra unor elemente noi apărute în acest concurs şi a felului în care spectacolele prezentate cu acest prilej satisfac cerinţele publicului.

Primul lucru pe care l-aş sublinia — a fost de părere tov. Emilian Popescu, actor la Teatrul Naţional din Iaşi şi profesor la Şcoala populară de artă din localitate — este efervescenţa creatoare izvorîtă dintr-o înţelegere mai clară a scopurilor mişcării artistice de amatori. Se renunţă tot mai mult la organizarea unor formaţii de teatru numai de dragul de a putea raporta forurilor culturale existenţa lor şi se încetăţeneşte ideea că ele — formaţiile — sînt mijloace prin care tineretul sătesc sau alte categorii de cetăţeni pot să-şi manifeste capacitatea, talentul, dorinţa de afirmare. Am putea adăuga aportul în acest sens al unei mai bune organizări a vieţii noastre culturale, parte integrantă din noua organizare administrativ-teritorială a ţării.

O mare importanţă în înviorarea mişcării teatrale de amatori din judeţ — ne spune Constantin Sava, artist emerit — o are crearea, în rîndul tuturor cadrelor didactice, a înţelegerii faţă de munca colegilor lor care cu trup şi suflet s-au angrenat în sprijinirea şi conducerea acesteia. Relatînd o serie de exemple pozitive cum ar fi cele din Tomeşti, Bohotini, Răducăneni, interlocutorul nostru a ţinut să amintească şi cazul negativ din satul Dumbrava, unde strădaniile unor cadre didactice nu au fost susţinute şi apreciate de toţi colegii.

Pentru o mai mare atragere a publicului este necesară punerea în scenă a unor piese bune, cu o tematică adecvată preocupărilor şi vieţii oamenilor. Cei ce iau hotăriri privind alegerea repertoriului — opiniază tov. Sava — trebuie să ţină seama, mai mult decît în prezent, de reacţia specifică, spirituală a moldoveanului faţă de problemele diverse ale vieţii. Scrierile clasicilor ne pot călăuzi în acest sens. Dezbateri periodice la Casa judeţeană a creaţiei populare cu participarea unor specialişti în materie ar putea să ducă — credem — la îmbunătăţiri substanţiale şi în privinţa repertoriului.

Rolul instructorului în mişcarea de amatori nu este tăgăduit de nimeni. Şi totuşi, la acest concurs — ne-a relatat actriţa A. Glodeanu, membră în juriul concursului — s-au prezentat unele formaţii care n-au depăşit calificativul de mediocru. Cauza principală: ele nu s-au bucurat de asistenţa şi îndrumarea unui instructor de teatru competent.

Plecînd de la aceleaşi constatări, actorul Petre Ciobotaru a propus să se acorde o grijă mai mare din partea forurilor coordonatoare a vieţii culturale din judeţ, asigurării formaţiilor cu instructori cu perspectivă din comune şi sate. Este necesar — a spus el — ca în şcolile populare de artă să fie pregătite mai întîi cadrele necesare pentru mişcarea artistică de amatori. Ajutor în această privinţă se poate da şi prin programarea, în comunele cu scene adecvate, a unor spectacole interpretate de artişti profesionişti, urmate de discuţii cu formaţiile respective, cu instructorii lor. Vizionarea unor spectacole la Iaşi sau la alte centre — urmate de asemenea de discuţii — întîlniri periodice cu actorii etc., ar putea să ducă la continua perfecţionare a formaţiilor care vor să joace teatru dar care mai întîmpină greutăţi cînd trebuie să dea răspuns la întrebarea CUM.

Toţi interlocutorii — şi acest lucru demonstrează că mai e de muncit serios în acest sens — au subliniat importanţa pe care o au în realizarea unui spectacol de calitate: alegerea interpreţilor (la Podul Iloaiei într-o piesă a lui Al. Mirodan rolul unei bătrîne a fost interpretat de o elevă, ceea ce a produs ilaritate în rîndul spectatorilor), decorul, costumaţia, machiajul, recuzita de scenă, toate cu scopul asigurării unui spectacol care să ducă la satisfacerea cerinţelor publicului sătesc.

Am adăuga la toate aceste sugestii şi pe acelea ale noastre şi anume că pot fi şi trebuie găsite mijloace pentru lărgirea ariei de cuprindere a formaţiilor care se bucură de asistenţa directă a artiştilor profesionişti, arie care să depăşească comunele suburbane sau cele din jurul Iaşului. Este necesară o muncă mai susţinută, cu mai multă continuitate — nu numai în preajma concursurilor — ceea ce va reuşi să atragă spre mişcare atît interpreţii cît şi publicul spectator.

B. SOMEŞAN

Spectacol muzical-coregrafic la teatrul din Piteşti, prezentat în cadrul manifestărilor prilejuite de aniversarea a 120 de ani de la Revoluţia din 1848

Figurinele de lut ars

Veacuri de-a rîndul, meşteri iscusiţi au izvodit dintr-un boţ de lut şi cîteva grame de culoare şi de zmalţ, străchini şi talere, ulcioare şi bardace, oale şi căni. Dar, alături de aceste vase destinate în primul rînd unor necesităţi cotidiene pe care, ce-i drept, simţul artistic înnăscut al ţăranului român le-a transformat adesea în obiecte de artă autentică, meşterii au modelat din cele mai vechi timpuri, după ştiinţa şi puterile lor, o seamă de mici figurine care — fin şi subtil stilizate, cu o remarcabilă forţă de individualizare — întruchipau oameni şi animale, păsări şi peşti.

De la figurinele găsite la Cucuteni, admirabile exponente ale unei culturi cu o ceramică de mare valoare, la statueta-figurină, unică în felul ei, găsită la Hamangia şi intitulată „Gînditorul" — datorită asemănării ei cu statuia cu acelaşi nume a celebrului sculptor francez Rodin, — mai toate culturile materiale descoperite în ultimii ani pe teritoriul ţării noastre au dat la iveală mostre numeroase de asemenea figurine. Avînd, la început, fapt neîndoielnic, un rol în ritualurile anumitor culte păgîne, sau servind drept jucării pentru copii, figurinele s-au transmis prin veac în tradiţia mai tuturor centrelor de ceramică populară românească.

Oameni (bărbaţi şi femei), felurite animale şi păsări din fauna ţării noastre (lupi şi urşi, veveriţe şi pupeze, gîşte şi porumbei, berbeci şi bouri, ţapi, cerbi şi peşti) iar în anii din urmă maşini şi tractoare, motociclete şi avioane — iată o gamă de întruchipări a figurinelor extrem de bogată, plină de fantezie şi ingeniozitate. Dacă nu cu mulţi ani în urmă mai toate centrele de ceramică produceau asemenea figurine-jucării (în special cele numite „fluieraşe") astăzi, în forma lor tradiţională se mai fac figurine doar în puţine locuri. La Pisc (judeţul Ilfov), unde lucrează un mare şi autentic artist, Marin C. Nicolae, figurinele se înscriu pe linia tradiţiei arhaice (lut ars-roşu, nezmălţuit), fiind de altfel singurul centru din ţară unde se mai lucrează astfel. La Oboga (judeţul Dolj), Leheceni (judeţul Bihor), Dărmăneşti (judeţul Dîmboviţa) şi Tansa (judeţul Iaşi), apoi în bogatele centre argeşene Vîlsăneşti, Coşeşti şi Petreşti, se mai fac şi astăzi numeroase figurine zmălţuite, de o vie plasticitate, pline de haz şi savoare. Vîndute prin tîrguri şi iarmaroace, cu ocazia unor sărbători tradiţionale de vară sau de toamnă, ele riscă să dispară, suferind, cînd este vorba de cei mici, concurenţa jucăriilor din tablă ori din plastic, sau, în cazul maturilor, concurenţa nefastă din toate punctele de vedere a unor produse hibride, de o calitate dubioasă, ce imită autenticele figurine ţărăneşti, dar străine cu totul de spiritul artei noastre populare.

Vădind interes faţă de remarcabilele creaţii populare care sînt figurinele, Fondul Plastic a lansat pe piaţă o seamă de figurine din cele modelate la Pisc, favorabil apreciate şi primite de mulţi cunoscători şi amatori, medaliate la concursuri internaţionale. Dar a ignorat din păcate o seamă de alte centre cu creaţii nu mai puţin valoroase şi originale, şi, ce este mai dureros, ca şi în alte cazuri, principalul for răspunzător şi interesat, UCECOM-ul, a vădit şi aici aceeaşi inerţie. Aşa se explică faptul că în mai toate oraşele ţării, în pieţe şi la tradiţionalele tîrguri, apar acele hidoase „bibelouri" — cîini şi purceluşi roz, madone şi femei goale, vopsite oribil cu duco, naturaliste şi vulgare. Ele sfidează bunul simţ şi împietează asupra gustului şi valorilor autentice, bucurîndu-se din păcate de girul şi autorizaţiile de liberă circulaţie ale autorităţilor.

Este cazul şi timpul ca, alături de alte obiecte autentice populare, figurinele din lut ars să-şi capete locul cuvenit printr-o acţiune de preţuire şi valorificare superioară, pe măsura certelor posibilităţi şi realelor cerinţe, a tot ceea ce constituie exprésie vie a genului creator popular.

ION TĂTARU

„MOŞ MUZEU"

Aşa îi spun localnicii lui moş Toader Hrib din comuna suceveană Arbore. Explicaţia? Moş Toader şi-a transformat casa în muzeu. Un muzeu vizitat de mii de turişti din ţară şi din străinătate, înscrişi cu grijă de moş Toader în registru şi care au putut desluşi în cele 1 500 de obiecte expuse în acest muzeu unic întreaga istorie a acestui colţ din Ţara de Sus, începînd cu cele mai străvechi timpuri, epoca de glorie a lui Alexandru cel Bun şi Ştefan cel Mare, pînă în zilele noastre.

În vitrinele şi rafturile din cele două camere transformate în muzeu, stau alături: toporul de fier din epoca dacică, sculpturile în lemn şi piatră cu emblema zimbrului, stema Moldovei, cătuşele şi lanţurile robilor de pe moşiile boierilor, picturi bisericeşti lucrate în culori vegetale de vestiţii meşteri de la Voroneţ şi Humor.

Bogată în exponate este şi secţia etnografică. Aici, ulcioarele din ceramica de Kuty şi de Marginea se întîlnesc cu lăzile de zestre încrustate în motive specifice bucovinene, căni vechi moldoveneşti, fidileşe de lapte şi sare variat sculptate. Încă din cerdac, te întîmpină plugul de lemn şi tot la vedere se află lada haiducului Ion Darie şi scările sale de şa, lucrate cu cizelări în metal. Peste 500 de monezi vechi moldoveneşti, turceşti, romane şi chiar egiptene fac şi ele parte din colecţiile lui moş Hrib. Încă din tinereţe, Toader Hrib s-a ocupat şi de originea comunei Arbore. Aici la muzeu se află orînduite cu grijă originalele şi copiile unor documente din 1417, anul cînd Alexandru cel Bun a dat primelor aşezări din Arbore denumirea de Solca. Această denumire a fost apoi schimbată sub Ştefan cel Mare, cînd locurile au fost donate lui Luca Arbore, pentru vitejia sa în luptele cu turcii.

Nu demult, cooperatoarea agricolă Elena Grecu i-a adus lui Toader Hrib pentru muzeu un vas din ceramică veche neagră, cu motive florale, precum şi o ghiulea de fier din epoca lui Ştefan cel Mare. Copiii cooperatorilor Vasile Maxim şi Prichici Trifan au venit la muzeu aducînd cu ei un cuţit de cremene şi un corn de semnalizare, amîndouă foarte vechi şi valoroase.

Numărul acestor „ajutoare", cum le spune moş Hrib, este mare şi creşte zi de zi, aportul lor oglindindu-se în mulţimea exponatelor etichetate şi aşezate pe rafturile casei devenite acum „muzeu". Oricine din sat o ştie, iar străinii sînt îndrumaţi de orice copil: acolo sus, printre merii şi perii cu rod bogat în fiece an, de pe Dealul Ţapului, unde este casa lui Moş Muzeu.

F. MICHITOVICI

VIRSTA: 18 ANI

Numele comunei e singurul care se așează în clipa aceasta de-a curmezișul intenției de a vorbi despre tineret: Gîrbovi. În timp ce suficient de multe elemente o sprijină. A cincea parte din numărul tinerilor din comună a plecat la fabrici. Cei mai mulți au rămas în comună, atrași de prestigiul moral și material al cooperativei agricole. (Anul trecut ea a împărțit 41 lei la ziua-muncă). Mai mult de jumătate dintre ei s-au specializat în profesii ținînd de agricultură, neadmițînd să rămînă simpli lucrători cu sapa. E o tendință îmbucurătoare, specifică vîrstei lor, care-și găsește acum ușor condiția împlinirii. 13 sînt șoferi. Unul dintre ei, Vasile Petcu, e chiar cel care ne-a luat cu mașina de la cîmp. Mașina lucește. Nici o pată de ulei, nici o șuviță de praf. Cabina e împodobită cu perdeluțe și poze de artiști. Cum izbutește băiatul acesta să păstreze în jur atîta curățenie? Desigur, acesta este stilul său, modul său de a fi. Îl supraveghez cu coada ochiului. Un profil regulat, destins și proaspăt. E îmbrăcat îngrijit, aș zice aproape elegant. Totul îl prinde. Mă tem să nu fie din tagma ștrengarilor. Dar nu. S-a însurat, așteaptă primul copil și gîndul acesta l-a captat cu totul. Strînge bani la C.E.C. fiindcă vrea să-și ia nu știu ce pe lîngă casă. Mai vrea să adîncească studiul mecanicii, fiindcă n-o să stea toată viața la volan. Tinerețea înseamnă vise, frămînt și sacre neliniști. Cîteva zeci dacă nu sute de tineri de aici pun capitalul acesta la lucru și progresează frumos și rapid. Asupra celor mai mulți au acționat, conjugîndu-și eforturile, familia și colectivitatea. Dăm cuvîntul lui Constantin Pătrașcu, cel mai bătrîn om din sat, capul unei familii numeroase care spre bucuria noastră, la 88 de ani, e încă sănătos... „Am șapte copii pe care i-am crescut în respectul muncii. Prima pildă au luat-o de la mine. Să fii părinte bun e cea mai trudnică misiune de pe pămînt. Trebuie să-ți controlezi fiecare vorbă și faptă. Copiii observă tot timpul și chiar peste 30 de ani ei îți repetă unele expresii și gesturi".

Pe înțeleptele cuvinte ale bătrînului am proiectat discuția cu factorii educativi locali, avînd în centrul ei, — hai să zicem — viciile de educație.

...La unul din balurile de sîmbătă seara Ion Sîrbu, de 18 ani, tractorist la S.M.T., a vrut s-o ia cu anasîna la dans pe Chira Vasilica. Fata l-a refuzat — (avea oricum dreptul să accepte sau să refuze). Ca răspuns, Ion Sîrbu a luat-o la bătaie acolo, în fața oamenilor. Fratele fetei a intervenit și în ajutorul lui Sîrbu a sărit „echipa". Echipa de bătăuși, avînd în frunte pe Ion Sîrbu, mai are în componență pe Emilian Oancea și Vasile Sîrbu. Cer amănunte primarului comunei.

— Sînt toți trei niște „podoabe", spune primarul. Beau de rup pămîntul. Lucrează prost și la S.M.T.

— Dumneavoastră, în calitate de primar, ce-ați întreprins totuși?

— I-am adus în fața comisiei de împăciuire și i-am judecat cu public. Am chemat și părinții. Mulți din ei nici nu știau ce le fac odraslele, de parcă trăiau în alt sat.

Precizăm: cei trei constituie un grup minuscul, față de marea majoritate a tinerilor care fac cinste comunei. Dar fiindcă un grup, fie și mic, poate strica cheful unei întregi societăți, și fiindcă răul persistă, ne vom ocupa de el și de factorii care-i favorizează existența. Socotim că este utilă aci opinia conducerii S.M.T Îl întrebăm pe Paul Ancu, director al S.M.T. Gîrbovi.

— Cum se comportă cei trei tractoriști acolo, la stațiune?

— Le place să facă pe zmeii. De multe ori sînt găsiți plimbîndu-se cu tractorul prin sat.

— Cît costă o oră de plimbare cu tractorul?

— 35 de lei.

— Și cum o recuperați?

— Cînd îi prindem, le-o imputăm, cînd nu...

Cei trei întrețin prost mașinile, fiindcă sînt obosiți de băutură. Iar mașinile se opresc în cîmp cînd e mai mare nevoie de ele. Procedeul educativ de bază la S.M.T. e amenda. Dar după cum s-a văzut, numai atît nu-i de-ajuns. În baza unei corelații firești, cei care muncesc prost cîștigă puțin. Dar iată că intervin părinții și le dau bani de buzunar în loc să le cultive responsabilitatea față de muncă. Iar băieții zic: „Muncim nu muncim, ne dă tata".

Sînt cazuri cînd părinții plătesc cele cîteva mii de lei datorate S.M.T.-ului pentru școlarizare (pe baza contractului stabilit) pentru ca băiatul să se apuce de altceva care i s-a năzărit între timp.

La grădina de legume am cunoscut-o pe Teodora Sîrbu, femeie în toată firea, dar într-un mod care ar face să roșească orice om de treabă.

— Nu-mi las fata după ora 7 în sat și n-o las nici la cinema, spunea Elena Nicolae. Didina Marcu îi repetă vorbele. Fetele lor nu văd filme cu lunile.

— Din ce cauză, că doar nu umblă zmeii pe uliță?

— Fiindcă se agață de ele derbedei, ca băiatul dînșii — și-au arătat cu degetul spre Teodora Sîrbu. Abia atunci am aflat că-i mama tractoristului Vasile Sîrbu. Și în prada unei și mai mari mirări am mai auzit de la ea că băiatul ei e bun ca pîinea caldă și că lumea e rea. În asemenea climat familial nu e greu ca tînărul să-și pocească caracterul.

★

— În ce mod și în ce măsură vă preocupă destinul foștilor dv. elevi? — îl întreb pe directorul școlii, Zăvoianu.

— Făcîndu-le educația prin căminul cultural, și aceasta în măsura în care ne îngăduie programul școlii.

Just! Un dascăl e foarte ocupat cu procesul de învățămînt, dar la grădina de legume aflu că multe din fetele care au absolvit acum doi ani n-au citit în tot acest timp nici o carte.

— Într-una din zile — relatează Gheorghe Rugină, profesor de matematică — una din colegele noastre, Rodica Dumitru, ne-a povestit indignată că Nicolae Daniel și alți doi s-au dedat la necuviințe în urma ei pe stradă. Se mai spune că cei trei au fost elevi ai școlii din sat. Că toți au fost în școală cuviincioși. Acuma nu mai sînt.

— În a cui sferă educativă se află ei astăzi, tovarășe Zăvoianu?

TÎNĂRUL, FAMILIA, COLECTIVITATEA

DIN VIAȚA TINERETULUI SĂTESC

Fetele s-au dus la bătrîni, i-au iscodit, au întocmit schițe după amintirile bătrînilor, le-au confruntat și rezultatul unic a fost portul spre a cărei reconstituire se țintea. El a fost înfățișat întii bătrînilor care i-au atestat autenticitatea. Ulterior, a fost înregistrat și de Institutul de Etnografie și Folclor.

● *Două vești din județul Hărghita: 1. În Corund s-a instaurat un obicei intrat de acum în tradiție — excursii ale tinerilor cooperatori. Excursia este un mod de a răsplăti meritele celor care s-au remarcat în muncă. Un fel de premiere, dacă vreți, cu efect recreativ și instructiv. Au vizitat pînă azi locurile cu însemnătate istorică și turistică și au fost și la mare. 2. Cei din Rugănești au devenit cunoscuți prin activitatea clubului de la căminul cultural. Aici e un cerc de radio-amatori și altul de inițiere în fotografie frecventat de tineri. Pentru desăvîrșirea educației lor organizația de U.T.C. a lansat un concurs: Cel mai bun utecist. Participantul trebuie să fi citit 10 cărți în cursul anului, să fie artist amator, să facă sport etc.*

● *În Bihor există o fabrică de sticlă: „Pădurea neagră". Profitînd de vecinătatea ei și de faptul că fabrica solicită desenatori pe sticlă, tinerii din Valea Crișului (firește cei care se simt atrași de această artă) au înjghebat un cerc de inițiere în desen. Setea de frumos, care șade atît de bine vîrstei lor, i-a determinat să înființeze și un cerc de olărit, meșteșug tradițional în comună.*

● *„Treabă de căutători de comori"... Așa se poate numi ceea ce au înfăptuit tinerele fete din Dragalina. Aici e un cerc de artizanat — (țesături) — condus de o profesoară. Anul trecut au făcut o expoziție. Anul acesta organizează alta. Dar lucrul cel mai emoționant este că au reînviat vechiul port local de care aproape se uitase.*

LA 45 KM DE DUNĂRE

Un activist de la județeana U.T.C. Brăila ne-a dat următoarele lămuriri despre tineretul sătesc din județ. Din 19 000 de tineri, cîți numără în prezent județul, 10 600 și-au ales ca profesie agricultura. Dintre aceștia mulți au participat cu toate puterile lor la lupta pentru stăvilirea efectelor secetei. La Batogu, pe șantierul de irigări, au lucrat 400 de tineri. Pe șantierul din Siliștea s-au amenajat pentru irigații 1 411 hectare. Timp de 3 săptămîni, au lucrat aici voluntar, zi de zi, cîte 150 de tineri. S-a calculat că valoarea în bani a muncii voluntare trece de 3 milioane lei. E opera tinerilor (și desigur și a adulților) din Siliștea, Lanurile, Unirea, Valea Cînepii, Cazasu, fiindcă acțiunea s-a dus cu forțele unite ale mai multor cooperative agricole. Pe un complicat traseu de canale este adusă aici apa din Dunăre. Și la Ianca a fost adusă apa din Dunăre. Dar aici lucrul acesta a fost făcut într-un chip pe care l-am numi eroic.

. . . . . .

Lîngă rampa unde se desfășoară povestea aceasta scursă sub soarele de vară, se află o fîntînă cu cumpănă. Mai încolo, rotindu-și gîtul de lebădă, aspersoarele. Sînt două puncte la antipod ale marelui circuit al apei. În martie, cînd toate prognozele profeteau secetă, au intrat în funcțiune aspersoarele. Dar este pentru prima dată în istoria irigațiilor cînd apa era adusă pe calea ferată. Zilnic soseau de la Brăila garnituri cu apă. La început s-a pus problema cum s-o scoată din cisternă. Au făcut niște racorduri improvizate și s-au chinuit mult, fiindcă țevile nu se potriveau, apoi au golit cisternele într-o groapă aflată lîngă rambleu. Soluția aceasta este folosită și azi. În balta improvizată este înfipt sorbul. 40 de cisterne s-au golit și o locomotivă sosită la „țanc" (cred că în chipul acesta ceferiștii sprijină și ei irigațiile) dislocă cisternele goale și le aduce în dreptul bazinului pe cele pline. Se deschid robinetele și prin vane începe să curgă... Dunărea.

Mergem pînă la aspersoare printre rîndurile de porumb, pe un pămînt afînat cu senzația că pășim pe saltele. Miercuri, joi și vineri au făcut pe o mare suprafață cea mai perfectă prașilă de cînd sînt ei cooperatori.

Inima echipei de irigații — spunem inimă fiindcă nu se dezlipește de motopompă — e Vasile Bădără, un băiat de 20 de ani, pe care dacă l-aș întreba ce-ar vrea el în clipa asta, ar răspunde: „aș vrea să dorm". La 5 dimineață dă drumul motopompei; către miezul nopții, cînd se sleiește ultima cisternă pleacă; spre seară, cînd sosesc cisternele, vine din nou și stă toată noaptea lîngă motopompă. Și tot noaptea șoferul Cobeajă, cu cîțiva ani mai săltat ca motoristul, le luminează locul cu farurile. N-am văzut niciodată aspersoarele sub clar de lună dar după cum spune Bădără, care citește literatură fantastică, sînt ca niște mari păsări cu aripile albe.

Aci, deși n-a plouat de cîteva luni, starea de vegetație a porumbului este aidoma celei de anul trecut. Producția scontată este de 3 800 kg la hectar. Dincolo, după liziera de salcîmi va fi de 4 300 la hectar. Diferența se datorește plantei premergătoare. (După lizieră, a fost anul trecut floarea soarelui.)

...Motopompa s-a oprit brusc și băiatul acesta, cu reflexul situației dezvoltat la maximum, ajunge acolo din trei pași elastici. Jeturile care coborîseră spre pămînt o clipă se ridică din nou deasupra culturilor. Așa s-au irigat la Ianca 20 de hectare de lucernă, întreaga suprafață de cartofi, 5 hectare de grîu și alte 5 de borceag și s-a trecut în chiar clipa aceasta la irigatul a 60 de hectare de porumb. Față de suprafața totală a cooperativei ceea ce s-a irigat este destul de puțin. Dar pe suprafețele neirigate culturile se prezintă bine. Aici pămîntul luptă singur și firește, așa cum a fost pregătit s-o facă. Într-o astfel de împrejurare își afirmă marea lui însemnătate agrofondul.

...Tîrziu a sosit o nouă garnitură de cisterne. A sosit la ora cînd oamenii în sat își spun noapte bună. Dar aici, în crucea nopții, ei și-au urat „spor la muncă".

Pagină edactată de V. TOSO

Vîrstele Mureşului

(Urmare din pag. 1)

plică. O replică ermetică, aşa ca-n-tr-o poezie, cerînd să te opreşti asupra ei, s-o dezghioci. „Apa trece, noi ne petrecem" a fost una dintre acestea. Un om se întorcea acasă după mulţi ani de despărţire de satul său aşezat în scobitura unui deal, lîngă Mureş. Un om al cîmpiei. Se oprise istovit pe malul apei. Privea, ca golit de gînduri, jocul unei frunze la rădăcina ieşită din mal, gata să fie înhăţată de vîrtej. Mureşul încă nu se limpezise. Apele primăverii încă îl tulburau ca-ntrerupîndu-l din meditaţie. Insinuante îl ademeneau la vorbă. Joaca frunzei este un semn. Pe urmă, omul acela s-a uitat peste cîmpie, de-a lungul şi de-a latul ei, lipindu-şi privirea parcă de întinderea ei, alunecînd-o răbdător, cu sete, din deal, în deal, mîngîind coroanele abia înverzite, lacom cum nu am mai văzut. Şi-şi ţinea ochii întredeschişi, aşa cum Bogza spune că privesc moţii munţii.

S-a întors într-un tîrziu spre mine şi-a murmurat abia auzit: „Cîmpu-i drăgăstos". Mi s-a părut că am mai auzit odată această simplă propoziţie. Sensul? L-am pătruns cu vremea. Atunci am înţeles, şi revenind la ceea ce am spus de peisajul cîmpiei, tăiat de albia largă şi adîncă a Mureşului, imperativul unei iniţieri devenise clar. Ca să înţelegi şi să iubeşti un astfel de şes, în care contrastele lipsesc, culorile sînt moi, jucînd în nuanţe — trebuie timp şi adîncime. Farmecul acestor locuri nu e exterior, el vine din interior şi ţine de viaţă, de amintiri, de subtile amestecuri. Astfel pot fi înţeleşi şi oamenii, ţăranii acestor sate, prin neţărmurita lor dragoste faţă de cîmpie şi de Mureş, pe care le cîntă în doinele lor tărăgănate. Să umbli cu vitele pe imaş, în luncă, să te culci în iarbă şi să striveşti între dinţi un fir fraged, să înduri năduşala cosind, trăgînd sapa, arşiţa şi ploaia, să aprinzi foc de tulei, să coci cartofi, porumb, să te legene carul pe drumeaguri fără început şi fără sfîrşit, să te usture pielea crăpată de vînt, să se lipească de spinarea leoarcă pînza aspră a cămăşii, să vezi cum tremură aerul de căldură, sau cum se adună în pîraie cu bulbuci, ploaia caldă de vară, adică să aduni toate acele aşchii ce sînt întîmplările, amintirile, cunoaşterea nemijlocită a vieţii cîmpiei în succesiunea anotimpurilor, înseamnă iniţiere. Negreşit întrebaţi, toţi îţi vor spune că sînt de pe Mureş, de pe cîmpie, din satul cutare. Întîi vor spune, fixînd ca să nu greşim cumva, că sînt de pe Mureş, de pe această cîmpie, într-adevăr fermecătoare prin descoperirile ce ţi le oferă cu o zgîrcenie studiată. Succese ale unor cooperative agricole, devenite celebre ca Gîrbova, Mirăslău, Galdele, Mihalţul, Cisteiul, Ighiul mi le explic de-atunci nu numai prin ceea ce i s-a adus ca organizare economică şi tehnică străvechii lor ocupaţii, plugăria şi creşterea vitelor, nu numai mirosului de motor încins sau duruitului surd al motorului electric, nu numai vocabularului denumind noţiuni de ştiinţă agricolă, ci şi acestui ataşament faţă de peisaj, de locul în care m-am născut şi crescut, pe care-l înţeleg şi-mi este drag preţuirii muncii sale de-o inegalabilă dăruire. Etalonul om se verifică aici numai prin prisma ataşamentului de acest gen: pricepere, perseverenţă tăcută ca marele şi înţeleptul rîu, hărnicie fără limbuţie, fapta demonstrînd virtutea, justificînd astfel o anume mîndrie discretă, de care „suferă fiecare compămîntean." Asta se traduce prin: „pîine ca la noi, vite ca la noi, şi-apoi vinurile, mîndria Aiudului şi Albei, Traminerul, Furmintul, Pinot-ul, sur ca să nu-l zic gri, Feteasca şi Muscatul! Încercaţi-le la Ighiu, la Cricău, la Aiud!"

Şi iată aşa mă înşală apa Mureşului, rîul acesta sobru, liniştit, cu rare şi tulburătoare zvîcniri din adîncuri, şi mă poartă mereu la vale, doldora de gînduri şi aduceri aminte.

El m-a învăţat farmecul acestor locuri unice, m-a iniţiat, păstrînd imprimate în nesfîrşita sa reînnoire, istoriile cutremurate ale veacurilor de demult. Şi tot Mureşul m-a îmbolnăvit de poezie, căci de la Eminescu încoace şi Coşbuc şi Goga şi Blaga l-au cunoscut. Mihai Vodă Viteazul l-a trecut călare şi s-au născut şi transmis legende în satele de pe Mureş, revendicîndu-şi fiecare imaginea murgului cu pielea şiroind ieşit pe celălalt mal, spre Alba Iulia...

În dreptul Bălgradului, Mureşul înseamnă altceva, de acum. E ca şi cum însăşi maturitatea sa cunoaşte mai multe trepte. Întîlnirea cu Arieşul i-a dăruit prima experienţă gravă. Arieşul îi vorbea de moţi, de Horia, de Iancu.

Aş da mult de tot să ştiu, să aud cum suna fluierul Iancului, cum răsuna glasul lui Horia, ale cărui chinuri de martir al poporului său s-au săvîrşit la Alba Iulia Cetate, aş da mult să ştiu în ce culoare băteau undele Mureşului în dimineaţa aceea rece de 1 decembrie 1918. Gîndesc în mine şi mă înfior. El i-a văzut s' auzit. Mureşul trece acelaşi, neschimbat, întîlnind veşnic, ca o forţă elementară a naturii, ca frunza codrilor, ca iarba întinselor păşuni, dar nu poate fi egal, impreturbabil, indiferent. N-a fost indiferent la Oarba, în 1944 şi apa lui s-a înroşit de durere şi mînie, cu sîngele cel tînăr al jertfei, n-a fost indiferent în 1784 şi nici în zbuciumatul an al revoluţiei din 1848. Şi totuşi, ce culoare, în ce nuanţă bătea măreaţa lui undă, tăcuta, adîncă gînditoarea lui undă în dimineaţa de 1 decembrie 1918, acum aproape cincizeci de ani, în dreptul vechii cetăţi?

Şi iată cum drumul Mureşului este un drum glorios, împletind pagini de veche tradiţie, de istorie, cu realităţi ce în itinerariile zilelor noastre le întîlnim înscrise în istoria contemporană. Partea aceasta a vieţii sale de rîu viu, mai viu ca o fiinţă în conştiinţa poporului român, acest răstimp al vîrstei sale mature e destinată meditaţiei. Oameni, evenimente, veacuri, s-au perindat. Fiinţa lui s-a legat de fiinţa generaţiilor autohtonilor de pe malurile sale, care l-au cîntat, l-au iubit, i-au făurit legende, l-au împletit în poveşti, l-au jucat duminica la horă.

Într-o seară, acum vreo săptămînă, am ascultat cîntecul păsărilor între răchiţi, cu ochii pierduţi în unda întunecată a apei. Era o nemaipomenită orchestră, suavă, pură, adormitoare, ca un descîntec. Sub vraja trilurilor şi a cascadelor sonore, Mureşul aţipise. În zori, îl aştepta zona marilor sale surprize. Aţipise... La picioarele podului, ca o părere, murmura ceva, nedesluşit, ca un om cufundat în somn.

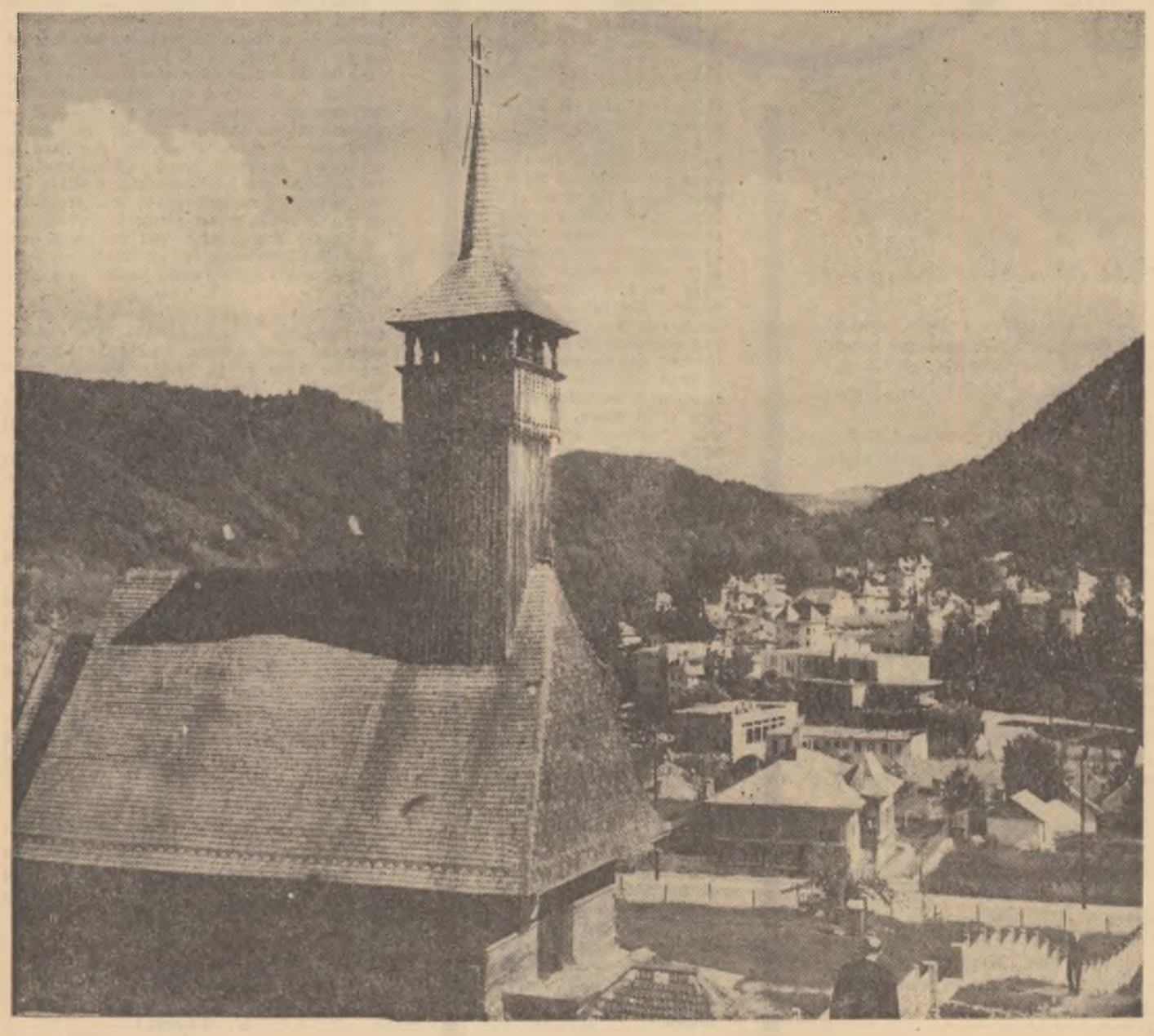

Olăneşti, vedere generală

LUME... REA

de ŞERBAN NEDELC

Radu Guţan era la cuţite cu ve
său, Mitu Brătan. Îi omorîse un purc
tot el îl dăduse în judecată, spunînd c
dărîmat gardul. Procesul a ţinut vreo
ani şi-ar fi durat mai mult, dar s-a în
plat că Brătan şi-a sfîrşit zilele. A
Radu s-a înmuiat. S-a dus cu flori la c
tiiul mortului; a primit pomneţi; s-a r
să-i ierte păcatele. În fiecare săptă
se ducea la cimitir la mormîntul soţi
punea şi la stîlpul lui Mitu o lumî
Cu orfanii — un băiat şi o fată — vo
totdeauna cu pioşenie. Adesea îi ajuta
ducea un sac — doi la moară, îi pov
cum să orînduiască în gospodărie. F
duşman al lui Mitu Brătan era, cu
spune, prietenul şi ocrotitorul orfan

Au mai trecut cîţiva ani. Cei doi
ai vecinului s-au făcut mari. În j
Danei, o codană cu ochi albaştri, au înc
să se învîrtească băieţii. Seara, cîn
întorcea de la S.M.T., unde-avea sh
o însoţea un mecanic. Şi, aşa cum
obişnuieşte la ţară, deşi abia impli
18 ani, s-a măritat cu el.

Care dintre săteni nu ştie ce preg
de nuntă se fac la ţară! Şi cît de
petrec nuntaşii. Toate neamurile şi
verii erau în păr. Au mîncat şi au
din destul! Au cîntat şi au jucat.

Radu Guţan era măcinat de invidie. I
n-ar fi fost Dana, mecanicul s-ar fi c
torit cu fiica lui. Totuşi, a venit pri
primii. Le-a împrumutat orfanilor o n
şi cîteva scaune; o căldare mare, de ara
pentru ciorbă. Alta pentru pilaf...

INSTANTANEE

Iată-l acum în tovărăşia unui bă
mustăcios şi a femeii acestuia. Măn
zorit şi dă de duşcă pahar după pa
A început să se afume. Deodată se
în ochii mustăciosului şi-l întreabă
bunăvoinţă:

— Dumneata eşti de la S.M.T... pri
sau rudă cu mirele?...

— Sînt tatăl mirelui.

— Adică socrul mare!

— Aşa.

— Te rog să mă ierţi. Am crezut...
prea vă neglijează mireasa. Se uită
dumneavoastră ca la nişte rude sărac

Socrul mare zîmbi a îngăduinţă,
soacra se încruntă şi mormăi prin
ştirbituri...

— Pesemne că dumneata eşti de-
din sat. Crezi c-o s-o ducă bine băi
meu cu ea?

Ochii lui Radu luciră ciudat.

— Le sînt vecin şi, precum ştiţi,
să vrea, vecinul află cîte ceva din viaţa
Aveţi o noră frumoasă. Şi e deştea
foc! Păcat că a crescut fără mamă
fără tată. N-a avut cine să-i dea o educ
sănătoasă.

— Ai observat ceva?

— O fată cuminte vine devreme ac
nu umblă brambura prin sat. Dacă a
trăit biata maică-sa, n-ar fi lăsat-o să
la poartă pînă la miezul nopţii...

Soacra mare începu să fiarbă.

— Cu cine a stat la poartă?

Guţan o privi printre gene şi zise
gînd: „Baba asta e ca o viperă!" N
luă în seamă întrebarea şi-adăugă:

— Nu-i place gospodăria!... Face mă
liga numai gogoloaie! Ciorba! Nici mă
atît... În casa ei, curăţenia...

Socrul tuşi să-şi dreagă glasul.

— Îmi place de Dana că are suflet b

— Ba e cam rea! Cu frate-său
ceartă mereu. Într-o zi, cînd era
micuţă, a luat cuţitul şi-a fugit după
sul să-l taie! Fiul dumneavoastră...
rog să mă iertaţi, are un suflet minun

Radu Guţan îi dădu drumul. Aru
vorbele ca din praştie, unele mai u
decît altele. Soacra mare, îngrijorată
soarta fiului, îi ceru să precizeze: de u
ştie una, de unde alta?

Radu Guţan se jură că le-a văzut
ochii lui. Dacă e nevoie, poate ad
dovezi.

— V-aţi supărat... spuse el pe un
de compătimire. Vă cer iertare, da aşa
eu: nu pot să mint. M-aţi întrebat, v-
spus adevărul. Nu vreau să-mi repro
mîine, poimîine că v-am înşelat.

Femeia n-a mai pus nici o întreb
S-a ridicat de la masă, i-a făcut semn
lui să o urmeze şi a trecut în altă încăp
A ieşit un tărăboi nemaipomenit şi
lipsit decît puţin pînă la desfacerea că
toriei.

A doua zi, cînd fu întrebat cine-a pr
nuit tărăboiul, Radu Guţan săltă
umeri.

— Sînt unii care bagă zîzanie! I
Lume rea!...

CÎNTEC DESPRE DELTA DUNĂRII

Cît poţi, omule, cu ochii să tot vezi şi să cuprinzi,
Delta-i soare ce străluce şi tot fuge prin oglinzi...
Şi din trestia dementă,
Soarbe un parfum de mentă ;
Ce şi vîntu-l ia pe valuri,
Cînd se zbate apa-n maluri
Şi în maluri şi-n canaluri...

Delta par-că-i un pustiu
De vînt văluros, voinic,
Sburător din spic în spic,
Prin păduri aromitoare
Şi de sălcii plîngătoare
Şi de treistiile 'nalte
Ce ştiu fruntea-n cer să-şi salte...
Semn, că „ştiuca" nu-i departe !...

Du-te, cîntec, du-te
Pe-o şosea-n departe;
Du-te cîntec, du-te
pînă-n zări,
Mergi pe apă, cîntec în mii de vibraţii,
Apa Deltei fie-ţi vis şi orchestraţii,
Dunărea orchestră de-ncîntări !...

Mină, marinare, mină, măi Vasile,
Ia la drum şi vîntul printre zeci de mile;
Şi spre Marea Neagră, du-mi printre radare,
Sufletul, mărgeaua, clinchet de pahare.
Să-l beau cu pescarii la intrarea-n mare...

TRAIAN IANCU

Despre poezie

POSTA REDACŢIEI

DIMITRIE DANCIU, Cluj. O să vi se pară ciudat, însă nici acum nu mă pot decide. Nu vă pierdeţi răbdarea. Mai trimiteţi.

CHELARU DAN, com. Pătîrlagele, judeţul Buzău. E foarte bine că citiţi mult. E mai puţin bine că stăruiţi în a scrie versuri atît de neizbutite. Nu vă cheltuiţi timpul în zadar. Mai sînt atîtea lucruri frumoase de făcut şi care, poate, v-ar oferi satisfacţii dintre cele mai mari.

BUTOI GHEORGHE, com. Butoeşti, judeţul Mehedinţi. Un „nu" sincer şi prietenesc atît în ce priveşte poezia trimisă cît şi ca răspuns la întrebarea ce o formulaţi în scrisoare.

EMILIAN AVRĂMOIU, com. Vidra, judeţul Vrancea. Repet îndemnul pe care l-am adresat şi altor autori înzestraţi ale căror versuri nu se potrivesc cu specificul revistei „Albina" : încercaţi la o revistă cu profil strict literar.

CHELARU MIHAI, com. Ştefăneşti, judeţul Botoşani. Sînteţi încă foarte tînăr. Mai aşteptaţi, mai citiţi, mai scrieţi — dar nu „stafie îmbătătoare", pentru că adjectivul e grozav de prost ales.

MUSCALU EREMIA, com. Leordeni, judeţul Argeş. Cu toată buna dv. intenţie poezia e nepublicabilă. Între altele ar fi bine să reţineţi că românescul „de mult" nu rimează în nici un caz cu franţuzescul „Renault" — care se scrie într-un fel dar se citeşte în alt fel.

PETRE PAULESCU, Bucureşti. După cum vedeţi, poezia „În Moldova de sus" apare... mai jos.

FLOREA BURTAN, com. Crîngul, judeţul Teleorman. Mi-am luat îngăduinţa să reduc niţel poezia „Confesiune" şi s-o recomand spre publicare în numărul de faţă. Sper să nu vă supere.

IGNIA LOGA, Timişoara. Vă regăsiţi poezia „Dor" chiar în această pagină.

TRAIAN BUZDUGAN, Bucureşti. Probabil că două dintre „Strigături" vor apare într-un număr viitor.

CONSTANTIN PETRILĂ, com. Săbăoani, judeţul Neamţ. Regret, dar nici aşa, refăcută „Balada poştaşului" nu întruneşte calităţile necesare spre a fi publicată.

AL. FLORIN ŢENE, Deva. Ţineţi neapărat să fiţi în ton cu o anume poezie care pretinde să spună multe fără a spune nimic ? Ar fi păcat — pentru că talentul nu vă lipseşte şi aţi putea să-l valorificaţi mai bine.

MIHAI ALBU, Salonta. Versurile nu displac, dar simt nevoia unor confesii mai intime, distilate, convertite în imagini artistice. Cred că apelaţi prea des la generalităţi, la descripţii şi comparaţii exterioare. Mai mult ce să vă spun ? Spaţiul e foarte restrîns. Mai încape doar o urare de succes.

AGAVRILOAIE VIORICA, Săveni, judeţul Botoşani. Versurile sînt încă mult prea crude. Învăţaţi, pregătiţi-vă cît mai serios.

EUGEN FRUNZĂ

ALBINA COPIILOR

PATRIE

Ţi-s arborii şi codrii cum nu se mai găsesc,
Şi aerul ţi-i altfel, avînd ceva anume,
Pot să-l respire numai acei ce te iubesc
Pe tine, veşnic vie şi tînără pe lume !

Pe-a visului tu'pînă, un mugure uşor
Mă simt scăldat în soare pe glia strămoşească,
Mă-ntreb ce floare oare voi fi în viitor,
Mă-ntreb cam ce petale din suflet o să-mi crească ?

Atîta ştiu, că seva pămîntului iubit
Ne dăruie putere şi ne zvicneşte-n vine
Ca un filon de aur ţîşnind nestăvilit
Şi năvălind prin bezna cărbunilor din mine !

NICHITA STĂNESCU

Poveste fără cuvinte
Desen de V. VASILIU

GLUME

LA LECŢIA DE ISTORIE :
— Ionescu, — întreabă profesorul, — ce a fost în anul 1877 ?
— Căderea Plevnei !
— Dar în anul următor ?
— Aniversarea căderii Plevnei.

★

Vasilică intră ca o furtună în casă :
— Mamă !
— Ce s-a întîmplat ?
— Acum poţi să rîzi !
— De ce ?
— Dimineaţă mi-ai spus: ce-aş mai rîde să-ţi rupi pantalonii noi.

CURIOZITĂŢI

Cea mai mică armată din lume se află în republica San Marino ; are numai unsprezece soldaţi.

★

Un vis durează circa 20 secunde. Un om sănătos poate avea în timpul nopţii pînă la 4 visuri.

★

Săpunul a ajuns la noi din China. În Europa săpunul se foloseşte de 2000 de ani.

★

În Africa de nord creşte „copacul dracului", care conţine în scoarţa sa fosfor. În timpul nopţii copacul dracului luminează ca un jar.

★

În Danemarca se află un colecţionar de cutii de chibrituri, care a adunat pînă acum circa 25 000 cutii.

Dor

Ca o capră sălbatică
Luna se pierde-n păduri...
Acum, pe luncă, acasă,
Tata se duce la coasă.
Taie tata ierbile rele,
Din cărările mele.
Tata se pierde pe ceaţă, în zori,
Sîngele meu se umple de flori
Şi de cai,
Şi de-o fată nebună ca ploaia de mai...

IGNIA LOGA

În Moldova de sus

În Moldova de sus
clipele au culoarea Legendei.

Trec bouri
prin păduri
fără să fie vînaţi.

Trec voievozii călări
purtînd în palme
o ctitorie albastră.

Timpul pe-aici n-are cadran
şi nu cunoaşte,
devreme, tîrziu sau diseară.
În Moldova de sus
cerul se naşte din oameni.

PETRE PAULESCU

Confesiune

Cresc anii mei în douăzeci de flori
Şi luminează ţărmul înstelat
Unde m-aşteaptă fetele cîntînd
Sub cumpăna fîntînii, lîngă sat...

Mă doare chipul cufundat în stea
Cînd mă rotesc în linişte prin vreme,
Cresc anii mei în douăzeci de flori
Şi florile se mută în poeme.

FLOREA BURTAN

PRIMUL AGRONOM ROMÂN

ION IONESCU DE LA BRAD

La 24 iunie 1968 se împlinesc 150 de ani de la nașterea lui Ion Ionescu de la Brad, democrat-revoluționarul de la 1848, mare economist, agronom și om de știință.

Copilăria și-a petrecut-o la Roman, locul nașterii sale, dar mai ales la schitul Brad. Își începe învățătura la școala domnească din Roman, și apoi la școala de pe lîngă Trei-Ierarhi din Iași, unde are ca profesori pe Gh. Săulescu, V. Fabian, Eftimie Murgu și ca director pe Gh. Asachi. In anul 1835, trece la Academia Mihăileană din Iași unde în 1837 devine bursier iar în anul 1838, profesor suplinitor de limba română și istorie universală și secretar al Academiei Mihăilene.

Remarcîndu-se ca un elev eminent, profesorul său Maisonnable îl duce la vestita fermă-model de agricultură a lui Mathieu de Dombasle din Roville (Franța) unde primește bogate cunoștințe de agricultură, tehnică agricolă, sivicultura, pomicultură, zootehnie și sericicultură. Aceste cunoștințe și le completează prin călătoriile de studiu și informare din Franța, Olanda și apoi din Anglia.

Revenind în țară în anul 1840, își pune în aplicare în primul rînd cunoștințele sale de zootehnie la văcăria de la Cioara (azi Fîntînele) a domnitorului Sturdza.

Prestigiul de care se bucura încă din anul 1840 îi aduce alegerea sa ca membru al Societății de medici și naturaliști din Moldova, alături de Cihac și Kogălniceanu, apoi numirea sa în 1841 ca profesor de agricultură la Academia din Iași.

În 1846 la moșia Minjina a lui Costache Negri îl cunoaște pe N. Bălcescu, cu care, probabil, a discutat despre problema agrară din Țările Române, pentru ca în timpul revoluției de la 1848 din Țara Românească, el să fie omul pe care N. Bălcescu l-a chemat din Moldova pentru a participa la dezbaterile chestiunii agrare în Comisia agrară, în care era vicepreședinte și de fapt conducătorul lucrărilor și apărătorul maselor țărănești, dornice a scăpa din „robia boierescului".

Înfrîngerea revoluției îi aduce și lui surghiunul alături de ceilalți revoluționari. După cîtva timp petrecut în Ardeal, merge în Turcia unde ajungînd administrator al moșiilor vizirului Reșid-Pașa își pune în aplicare cunoștințele sale de organizare și practicare a unei agriculturi înaintate. Rezultatele excepționale obținute sînt descrise în lucrarea sa publicată la Constantinopol în 1851 intitulată „Despre Tesalia agricolă, ceea ce este și ceea ce ar putea fi".

În Turcia el continuă lupta de susținere a intereselor maselor țărănești române și în Conferința de la Constantinopol din anul 1856 obținea punctul 17 prin care relațiile dintre proprietari și țărani urmau a se reglementa „într-un mod drept și cît se va putea prin învoială".

În 1857 vine în țară și ia parte activă la discuțiile asupra problemei agrare din divanurile ad-hoc, susținînd emanciparea maselor țărănești. În vederea acestei acțiuni desfășoară o susținută activitate publicistică, prin înființarea unor reviste sau ziare și colaborarea sa la o mulțime de ziare.

În anul 1864 este chemat de Cuza-Vodă și consultat asupra problemei agrare. După legiferarea reformei agrare în august 1864, Ion Ionescu de la Brad este numit director general de agricultură pe întreaga țară, avînd ca sarcină imediată pregătirea țăranilor „pentru emanciparea și împroprietărirea lor", sarcină pe care o îndeplinea pînă în primăvara anului 1865.

Perioada 1864—1869 poate fi considerată cea mai bogată în activitatea practică și îndeosebi publicistică de ridicare a agriculturii românești, a lui Ion Ionescu de la Brad. Exemple sînt cele peste zece lucrări publicate în acest timp și din care evidențiem Arenda moșiilor sau Povățuirii pentru proprietarii ce-și dau moșiile în arendă. Proiect de cultură pentru exploatațiunea moșiei Pantelimon, cele trei monografii asupra județelor Dorohoi, Mehedinți, și Putna și zeci de articole publicate în periodicele conduse de el sau în altele.

În anul 1869, Ion Ionescu se retrage la Brad, moșie pe care o cumpărase împreună cu fratele său N. Ionescu. Aici organizează ferma-model și prima școală de agricultură (1871—1873) unde cheamă fii de țărani din întreaga țară.

Încununarea activității sale științifice pînă la 1871 este alegerea sa ca membru corespondent al Societății Academice Române.

Ca urmare a prestigiului de care se bucura în rîndul maselor țărănești, pe care le ajutase în ridicarea lor economică prin exemplul său practic de organizare a agriculturii dar și prin noile relații economice stabilite cu țăranii care lucrau pămîntul fermei de la Brad, în anul 1876 este ales deputat al Colegiului IV de Roman, adică deputat al țăranilor, ale căror interese le-a susținut cu tărie în fața Adunării deputaților pînă în anul 1883 cînd țăranii n-au mai fost lăsați să-l aleagă.

În noaptea Anului Nou — 1891 se încheia viața acestui neînfricat tribun al maselor țărănești.

Ion Ionescu de la Brad a militat toată viața pentru îmbunătățirea agriculturii românești pe care o considera principalul izvor de bogății a țării.

Considerînd că principalele cauze ale înapoierii agriculturii noastre erau ignoranța țăranului și robia pămîntului, el a luptat pentru înlăturarea robiei pămîntului și pentru ridicarea culturală a țăranului prin înființarea unor școli practice de agricultură, a Institutului agricol din Moldova, a fermei-model de la Brad. El a preconizat înființarea mai multor școli sătești de agricultură cu terenuri experimentale și grădini sau introducerea învățămîntului agricol în școlile sătești.

S-a ocupat necontenit de ridicarea nivelului tehnic al agriculturii românești, fiind primul agronom care a cerut introducerea mașinilor agricole în România, interesîndu-se îndeaproape de tehnica agricolă din alte țări de unde a adus mașini pe care le-a folosit în practică.

Activitatea sa a avut rezultate bune și ca zootehnist. În „Lecțiuni elementare de agricultură" el arată necesitatea unei dezvoltări armonioase a producției vegetale și animale: „Măiestria cultivatorului în genere consistă în a îmbina astfel laturile producerii vegetale și animale, cît uneia și alteia să se dea ajutor spre a se dezvolta unindu-se în proporțiunile cele mai largi și mai convenabile cu interesele sale".

Din punct de vedere al organizării muncii, Ion Ionescu de la Brad consideră că forma cea mai rentabilă ar fi „asociațiunea", el putînd fi astfel considerat ca un precursor al ideilor de cooperativizare a agriculturii...

Deschizător de drumuri în multe ramuri ale agriculturii, Ion Ionescu de la Brad a lăsat urmașilor săi o operă care este un izvor de învățăminte pentru cei care se ocupă de agricultură și este actuală pentru că unele din cerințele ei sînt cerințe actuale ale dezvoltării agriculturii noastre.

CORNEL I. SÎRBU
doctorand în Istoria gîndirii economice

ȘTIINȚĂ

COPII MAI ÎNALȚI

Măsurători făcute în ultimii o sută de ani pe băieți și fete din diferite părți ale lumii au dovedit că înălțimea medie a copiilor de toate vîrstele a crescut. În plus, s-a stabilit că în ultimii 50—100 de ani, copiii din Europa, America de Nord, Japonia și unele regiuni ale Chinei au intrat mult mai devreme în pubertate. Vîrsta medie la care se oprește creșterea este mai scăzută.

Cele mai complete date din perioada 1860—1900, legate de creșterea copiilor, le deține Suedia. Aici, oamenii de știință dispun de măsurători făcute pe 8 500 de elevi între 7—19 ani, din anul 1883 încoace. Într-o perioadă de circa 50 de ani, copiii suedezi au crescut considerabil. De exemplu, cei de 15 ani sînt acum cu 10 cm. mai înalți decît cei de aceeași vîrstă de acum cîteva decenii. Diferența între cele două grupe este mult mai mică la vîrsta cînd creșterea este aproape terminată. Fetele de 18 ani din 1938, de pildă, erau cu numai 5 cm. mai înalte decît cele de aceeași vîrstă din 1883. Registrele țărilor europene și nord-americane arată că de la începutul secolului al XIX-lea, copiii de 5—7 ani au crescut în medie cu 1,5 cm. La Glazgow (Anglia) însă, copiii de astăzi, în vîrstă de 5 ani sînt cu circa 5 cm. mai înalți decît copiii de 5 ani din anul 1900, iar cei de 11 ani — cu 10,4 cm. mai înalți decît copiii de aceeași vîrstă din perioada respectivă.

Cercetările arată că în ultimii o sută de ani au crescut în înălțime nu numai copiii, ci și adulții. Creșterea acestora din urmă este însă mai neînsemnată.

Care este cauza creșterii copiilor și a maturizării lor mai timpurii? Ca toate problemele legate de biologia omului, este și aceasta o problemă complexă. Specialiștii sînt de părere că procesul se datorează în special mediului și eredității. Unul din factorii principali ai mediului este alimentația mai bună. În perioadele de foamete, creșterea scade, iar pubertatea întîrzie. După ce trec aceste perioade, creșterea copiilor se accelerează din nou.

Pînă de curînd, maturizarea mai rapidă era pusă pe seama climatului cald. Astăzi, această ipoteză este infirmată. Eschimoșii și negrii se maturizează la aceeași vîrstă, deși unii trăiesc într-un climat rece, iar ceilalți — în unul cald. De asemenea, temperatura medie a Pămîntului nu a suferit aproape deloc modificări de pe vremea cînd a început procesul de maturizare mai rapidă a copiilor.

Nu trebuie subapreciată nici influența factorilor ereditari. Se consideră însă că ei sînt legați nu atît de maturizarea mai timpurie a copiilor, cît, mai ales, de creșterea generală a înălțimii oamenilor. Se presupune că genele care dirijează creșterea omului nu sînt omogene. Genele oamenilor înalți prezintă „avantaj" față de cele ale oamenilor scunzi. Aceasta înseamnă că în cazul cînd unul din părinți este înalt, iar celălalt scund, copilul nu va avea o înălțime mijlocie, ci va fi înalt cît cel mai înalt dintre părinți.

Tendința spre creștere mai rapidă a copiilor este incontestabilă. După părerea oamenilor de știință, cauzele principale ale acestui proces sînt deja cunoscute, dar mai există încă factori insuficient studiați.

ACTUALITATEA ȘTIINȚIFICĂ

STRĂMOȘII OMULUI

Pînă nu de mult, se considera că primul om primitiv care s-a slujit de unelte confecționate de el singur ar fi fost așa-numitul „homo habilis" care a trăit cu vreo două milioane de ani în urmă și ale cărui resturi au fost găsite în defileul Olduvai din Tanzania.

Iată însă că de curînd, antropologul britanic dr. Louis Leaky arată că, încă în urmă cu 12 milioane de ani, un precursor al lui „homo sapiens" din Africa ar fi folosit un ciocan confecționat din piatră pentru a merge la vînătoare. Această descoperire a fost făcută la est de lacul Victoria, în Kenya. „Se poate presupune — afirmă Leaky — că în urmă cu circa 12 milioane de ani strămoșii noștri au trecut la alimentația carnivoră".

Leaky a subliniat că „Kenyaphitecus-ul", cum a denumit el acest străvechi înaintaș al omului, nu era om. Oasele găsite arată însă că în maxilarul său superior avea o adîncitură în care la om se găsește un mușchi pentru controlul mișcării buzelor în timpul vorbirii. Aceasta nu înseamnă, după părerea antropologului amintit, că „Kenyaphitecus-ul" ar fi putut vorbi, dar că erau create condițiile pentru vorbire.

DUPĂ 2400 DE ANI

În cărămizile din zidurile templului Amon din Luxor (Republica Arabă Unită), oamenii de știință egipteni au descoperit sporii unor azoto-bacterii (niște microorganisme), care, introduși într-un mediu nutritiv prielnic, la umiditate și temperatură corespunzătoare, s-au dezvoltat, revenind la viață.

Templul, din ale cărui ziduri s-au luat probele, a fost construit cu 2400 de ani în urmă. Deci, timp de 24 de veacuri aceste microorganisme au viețuit în stare latentă, uscate de razele fierbinți ale soarelui.

Cronica evenimentelor internaţionale

În ultima vreme au avut loc pe arena internaţională o serie de evenimente care au reţinut, în mod special, atenţia opiniei publice mondiale. Menţionăm dintre ele: vizita făcută de delegaţia de partid şi de stat a ţării noastre în Iugoslavia, închiderea lucrărilor celei de-a 22-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., adoptarea rezoluţiei privind Tratatul de neproliferare a armelor atomice, evenimentele sociale din Franţa, situaţia din Vietnam, asasinarea senatorului american Robert Kennedy.

Vizita delegaţiei de partid şi de stat a ţării noastre, condusă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în Iugoslavia, a ilustrat, prin multitudinea de manifestări, că în cronica relaţiilor româno-iugoslave a fost înscrisă o nouă pagină de seamă. Această vizită arată gradul înalt de colaborare dintre România şi Iugoslavia, state socialiste prietene care militează activ pentru pace, socialism, pentru o largă cooperare internaţională.

Comitetul Politic al Adunării Generale a O.N.U. a adoptat la 10 iunie a.c. proiectul de rezoluţie privind Tratatul de nedisiminare a armelor atomice. În favoarea acestui document au votat 92 de state membre ale O.N.U., printre care şi România, patru delegaţii au votat împotrivă, iar 22 s-au abţinut.

Referindu-se la adoptarea acestui document de mare importanţă, reprezentantul permanent al ţării noastre în Comitetul celor 18 state pentru dezarmare de la Geneva a arătat că în diferitele etape ale procesului de negociere a proiectului Tratatului de neproliferare a armelor nucleare, multe state au avansat propuneri judicioase în scopul îmbunătăţirii textului iniţial prezentat de Uniunea Sovietică şi Statele Unite ale Americii. Ca urmare, fiecare variantă nouă a proiectului de tratat a marcat un anumit grad de îmbunătăţire a acestuia.

Guvernul român, a subliniat reprezentantul ţării noastre, s-a pronunţat în mod constant în favoarea încheierii Tratatului de interzicere a proliferării armelor nucleare, măsură de natură a avea implicaţii favorabile asupra ansamblului problemelor dezarmării şi a situaţiei internaţionale în general. România consideră că esenţa unui tratat de nedisiminare constă, pe de o parte în aceea de a ridica o barieră eficace în calea răspîndirii armelor nucleare, iar pe de altă parte, de a asigura realizarea unor paşi concreţi în direcţia dezarmării nucleare, de a oferi garanţii de securitate statelor ce renunţă la fabricarea şi achiziţionarea armelor atomice şi de a permite accesul nestînjenit al tuturor părţilor la cuceririle ştiinţei şi tehnologiei nucleare paşnice.

În Vietnamul de sud, de peste 140 de zile se desfăşoară cu succes ofensiva forţelor populare de eliberare împotriva agresorilor americani şi a acoliţilor lor. Loviturile date intervenţioniştilor, în ultima vreme, confirmă faptul că forţele patriotice de eliberare se întăresc mereu, în vreme ce agresorii îşi macină forţele într-un război nedrept, pe care nu-l vor putea cîştiga niciodată. Ofensiva generală a Frontului Naţional de Eliberare din Vietnamul de sud, desfăşurată de la începutul acestui an, deschide o nouă pagină în lupta pentru eliberare naţională a poporului sud-vietnamez.

Şi, în timp ce în Vietnam are loc această puternică ofensivă, la Paris se desfăşoară convorbirile dintre reprezentanţii guvernului R. D. Vietnam şi cei ai guvernului S.U.A. Rezultatele acestei convorbiri nu pot fi încă prevăzute. Un lucru este însă cît se poate de clar, aşa cum arăta nu de mult unul din delegaţii R. D. Vietnam la această consfătuire, ambasadorul Ha Van Lau: „Cîtă vreme S.U.A. vor continua agresiunea şi bombardamentele, poporul vietnamez va continua să se apere; 31 milioane de vietnamezi, dintr-un capăt al ţării în celălalt, vor lupta împotriva agresorului". Cît despre convorbirile de la Paris, — Ha Van Lau a arătat — „noi am venit aici cu bunăvoinţă şi seriozitate; dacă aceste convorbiri nu vor avea rezultat, răspunderea va fi a părţii americane, a poziţiilor colonialiste şi agresive pe care se menţine, a atitudinii lipsite de sinceritate cu care persevereazǎ".

Asasinarea senatorului american Robert Kennedy a produs o legitimă revoltă în rîndurile opiniei publice mondiale. Acest act nesăbuit scoate, încă o dată, în evidenţă, racilele ce macină aşa-zisa societate prosperă americană, societate în care tot mai des se recurge la crimă pentru a se soluţiona divergenţele politice. Lumea întreagă dezaprobă cu tărie crimele din S.U.A. iar poporul american cere cu stăruinţă ca autorităţile să ia măsuri pentru a se pune capăt unor astfel de manifestări.

S. LAZĂR

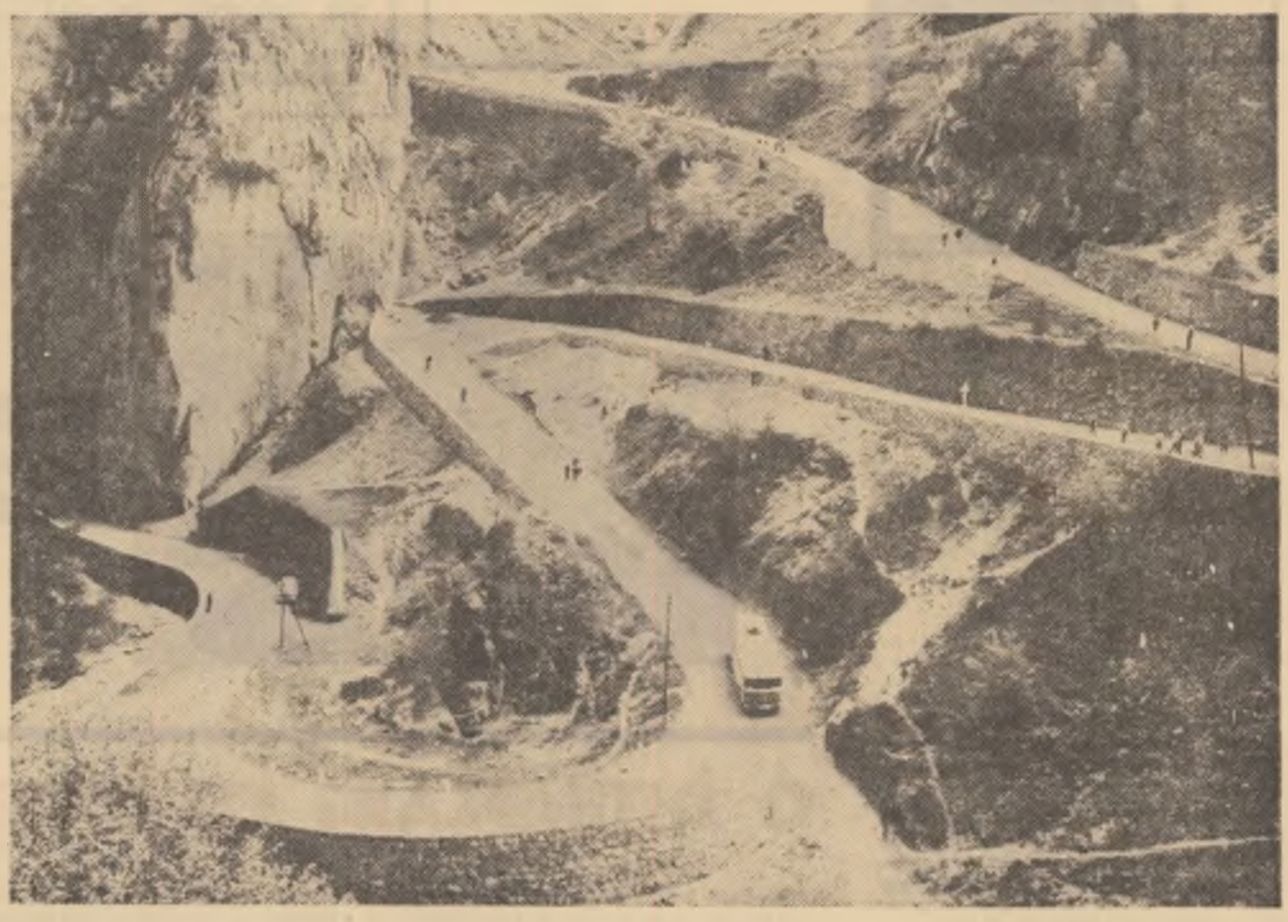

Cheile Bicazului

VORBE DIN POPOR ŞI TÎLCUL LOR

„A ajunge funia la par..."

Această expresie „a ajunge funia la par" se foloseşte — după cum se ştie — în mai multe împrejurări: atunci cînd vrem să spunem despre cineva că **a ajuns la capătul răbdării**, că **şi-a atins un anumit scop** sau că — pur şi simplu — **a izbutit într-o lucrare oarecare.** Oricum, „vorba" exprimă ideea de **încheiere a unei acţiuni, de culminaţie a desfăşurării unei anumite stări** de lucruri.

La o astfel de împrejurare se referă marele nostru povestitor Ion Creangă atunci cînd ni-l prezintă pe Harap Alb într-una din grelele încercări la care îl supune spînul cel viclean şi din care pentru a ieşi cu faţa curată „se duce la grajd, la cal", spre a-i cere sfatul: „— Dragul meu tovarăş, la grea nevoie m-a băgat iar spînul. Acum a scornit alta: cică să-i aduc pe fata împăratului Roş de unde-oi şti. Asta-i curat vorba ceea: Poftim, pungă, la masă / Dacă ţi-ai adus de-acasă. Se vede că nu **s-a apropiat funia la par".**

În opera scriitorilor noştri, expresia amintită se bucură de o largă folosire, ceea ce constituie dovada capacităţii ei de a caracteriza o anume situaţie.

Se naşte, desigur, întrebarea: din ce realitate concretă desemnată cu formula **se apropie** sau **ajunge funia la par**, s-a dezvoltat sensul cu care circulă acum expresia?

Pentru a avea răspunsul, trebuie să ştim că, în trecut, se practica foarte mult, la muncile agricole de la arie, procedeul de a aşeza în mijlocul acesteia un par de care era legat un capăt al unei funii, celălalt fiind prins de hamul vitei puse să zdrobească, în mersul ei, circular, cu picioarele, spicele. În felul acesta, funia, încolăcindu-se pe par, se micşora treptat-treptat, pînă ce ajungea la capăt. Atunci se spunea că **funia a ajuns la par** — adică, **se încheia o lucrare.**

N. MIHĂESCU

Din programul de televiziune 23-29 iunie 1968

DUMINICĂ:

Programul I: 10.00 Ora satului; 11.30 TV pentru specialiştii din agricultură. Ciclul „Irigaţii". Tehnica aplicării udărilor la amenajările de irigaţie din aspersiune; 15.00 Telejurnalul de prînz. 15.15 Zig-zag — telemagazin duminical; 17.50 Fotbal: Cehoslovacia-Brazilia. Transmisiune de la Bratislava; 19.45 Telejurnalul de seară; 20.00 Telesport; 20.25 Rapsodia română. Lung e drumul Gorjului...! 21.00 Film artistic: „Piraţi cu fuste" — sau ce se întîmplă cînd femeile doresc să devină „lupi de mare". Comedie realizată de studiourile engleze; 22.20 „La volan". Varietăţi... în viteză legală; 23.00 Telejurnalul de noapte; 23.15 Închiderea emisiunii.

LUNI:

17.30 Pentru noi, femeile. Emisiune de Bianca Arion; 19.30 Telejurnalul de seară; 19.50 Buletinul meteorologic. Publicitate; 20.20 Ce-aţi dori să revedeţi? 20.45 Tele-universitate. Istoria civilizaţiilor. „Geneza scrisului"; 21.20 Teatrul universal contemporan. „Mariana Pineda" de Federico Garcia Lorca; 22.45 Telejurnalul de noapte; 23.00 Închiderea emisiunii.

MARŢI:

17.30 Pentru cei mici. Prietenul nostru... Păcală. Emisiune de Luiza Vlădescu. In rolul lui Păcală: Cosma Braşoveanu; 18.30 Curs de limba engleză (lecţia a 22-a); 19.00 Pentru tineretul şcolar: Acasă la acad. Alex. Graur; 19.30 Telejurnalul de seară; 19.50 Buletinul meteorologic. Publicitate: 20.00 Film serial: Thierry la Fronde; 20.26 Opinia dumneavoastră... 20.45 Film artistic: „Ciocîrlia". Producţie a studiourilor sovietice; 22.08 Panoramic; 22.45 Telejurnalul de noapte; 23.00 Închiderea emisiunii.

MIERCURI:

17.30 Pentru copii. Ex-Terra '68. Intîlnire cu copiii campioni la aeromodelism; 18.00 Telecronica economică. Ancheta TV: Avem timp liber? Cît? 19.00 Club XX — emisiune pentru tineret. „Vacanţele tinereţii noastre"; 19.30 Telejurnalul de seară; 19.50 Buletinul meteorologic. Publicitate; 20.00 Solişti de muzică populară românească. Cîntă: Maria Pietraru, Ion Văduva şi Emil Gavriş; 20.15 Transfocator; 20.45 Tineri interpreţi de muzică uşoară; 21.00 Avanpremieră; 21.15 Telecinemateca: „Cleo, de la 5 la 7". Film de Agnès Varda. Prezintă: Alice Mănoiu; 22.45 Telejurnalul de noapte; 23.00 Închiderea emisiunii. Dacă va fi posibil se va transmite în această zi şi întîlnirea de fotbal Iugoslavia — Brazilia. Transmisiune de la Belgrad.

JOI:

18.00 TV pentru specialişti. Ciclul „Medicină" — Pediatrie şi puericultură. Encefalopatiile post-traumatice la sugari. Prezintă conf. dr. Mircea Maiorescu; 18.30 Transmisiune sportivă. Polo: Dinamo Bucureşti — Steaua; 19.30 Telejurnalul de seară; 19.50 Buletinul meteorologic. Publicitate; 20.00 Film serial: Vikingii; 20.45 Poşta TV; 21.00 Intrebări la care s-a răspuns... Intrebări la care nu s-a răspuns încă. 21.35 Teleglob. Emisiune le călătorii geografice. Pe urmele lui Columb şi Vasco da Gama; 22.00 Parada vedetelor: Caterina Caselli; 22.20 Lira — album de poezie. „Pajul Cupidon"; 22.45 Telejurnalul de noapte; 23.00 Inchiderea emisiunii.

VINERI:

17.30 Pentru cei mici: Ţara mea: Monumente ale naturii; 18.30 Drumuri şi popasuri. Noi baze turistice în judeţele Cluj şi Bihor. Valea Iadului; 18.20 Buletinul circulaţiei rutiere; 19.00 La porţile cunoaşterii — emisiune pentru tineret. 19.30 Telejurnalul de seară; 19.50 Buletinul meteorologic. Publicitate; 20.00 Actualitatea agricolă. Seceriş '68. Inghet în toiul verii! Reportajul emisiunii: Stupinele Deltei. Curier ştiinţific; 20.20 Studioul muzical. Cultura muzicală de-a lungul timpului. 20.45 Cărţi şi autori: „Intrusul" de Marin Preda. 21.00 Reflector; 21.15 Film artistic: „Omul cu ricşa; 22.30 Telejurnalul le noapte; 23.00 Inchiderea emisiunii.

SÎMBĂTĂ:

17.30 Lumea copiilor; 18.00 Stadion — emisiune de actualitate sportivă; 18.30 Mult e dulce şi frumoasă — emisiune de limbă română; 19.00 Pentru şcolari. Noile aventuri ale echipajului Val-Vîrtej. „Peştera monştrilor" (1); 19.30 Telejurnalul de seară; 19.50 Buletin l meteorologic. Publicitate; 20.00 Tele-enciclopedia; 21.00 Festivalul de muzică uşoară de la Veneţia; 22.00 Fîntînile Bucureştiului — reportaj filmat realizat de Aristide Buhoiu; 22.10 Film serial: Campionii; 23.00 Telejurnalul de noapte. 23.15 Inchiderea emisiunii.

DREPT LA ȚINTĂ

ÎN JUDEȚUL **BUZĂU**

CARTE DE VIZITĂ

Iată un aspect din centrul comunei Măgura. După ridicarea unui pod, constructorii și-au lăsat cartea de vizită blocînd jumătate din șoseaua națională. Acestui sens unic ar trebui să i se pună stop.

Paznicul șantierului părăsit

M-am hotărît să mă fac paznic. Și tocmai căutam un post cînd m-am întîlnit cu un cumătru din comuna Livada.

— Dacă vrei să dormi liniștit și să rămîi în schemă pînă la adînci bătrînețe, du-te pe un șantier al Întreprinderii de foraje și alimentare cu apă. Eu tot de la ei primesc salariu. Sînt paznic pe șantierul de-aici.

— Dar nu văd nici un șantier.

— Dacă veneai acum cîțiva ani, îl vedeai colo sus, în deal.

— Ce căutau în deal, că fîntînile, deci și apa, sînt aici în vale ?

— Căutau apă dar n-au găsit-o. Abia după ce au făcut dealul șvaițer, prin 1966 și-au mutat șantierul în vale.

— Aici au dat de apă ?

— De data asta, ce-i drept, au dat de apă, însă nu avea un debit suficient.

— Și iar s-au mutat ?

— Nu mai era nevoie. S-a refăcut numai proiectul și s-au apucat de treabă.

— Deci, acum aveți apă ?

— Nu. S-a făcut doar un bazin. Mai trebuia o stație de pompare, o instalație hidraulică și altele pe care nu le știe un paznic ca mine.

— Dar inginerii întreprinderii știau ce mai trebuie ?

— Or fi știut, dar au plecat în concediu.

— Cînd ?

— În octombrie '67. M-au angajat pe mine și mi-au spus : „Moșule, ai aici o betonieră, o macara, fier beton... Să le păzești că-s avutul statului și trebuie să avem grijă de el". De atunci, pe fiecare om care trece pe aici îl controlez. Nu care cumva să plece cu vreo macara în buzunar.

M-a supărat însă faptul că n-au avut deplină încredere în mine. Cimentul l-au depozitat. Și uite că i-a pedepsit Dumnezeu, acum cele 10 tone de ciment s-au degradat și nu mai sînt bune de nimic.

— Și zici că ești mulțumit cu serviciul ?

— Cum să nu fiu ? Din cînd în cînd mai trec pe la răposatul șantier să văd dacă nu s-o fi terminat concediul celor de la I.F.A.A. Nici gînd ! se pare că au uitat de acest șantier, deși oamenii din comuna noastră așteaptă apa. Mie îmi merge leafa. Dacă vrei să te angajezi paznic vino aici, îți las postul moștenire.

O ÎNTÎMPLARE CU CĂȚEI

Fiecare gospodar ține în bătătură și cîte un cîine. C-o fi el mai negru sau mai decolorat în cerul gurii (cîinele) e oricum de folos la casa omului. Și-apoi, așa-i obiceiul pămîntului.

Obicei de la care nu se abat nici sătenii din Unguriu, Sătuc, Vernești. Numai că, din cînd în cînd, exemplarele canine din aceste localități aveau o comportare cam ciudată care le dădea de gîndit stăpînilor. Din te miri ce, ca la un semn, cei care erau în lanț smuceau de mama focului gata să o ia cu cușcă cu tot din loc, cei care erau slobozi săreau uluca și o zbugheau pe uliță. Azi așa, peste o săptămînă iar, după o lună din nou... pînă cînd au observat oamenii că asta se întîmpla numai cînd trecea prin sat, cu servieta-i întotdeauna doldora, unu' Bărăcilă din Pleșcoi.

Dulăi flocoși, cățelandri jucăuși toate potăile, cu mic cu mare, îi luau urma și se gudurau pe lîngă el.

— Tare de treabă trebuie să fie Bărăcilă ăsta — își spuneau oamenii. Cîinele simte imediat omul bun.

— O fi știind vorba cîinilor, își scuipau babele-n sîn. S-o fi înțelegînd cu ei. Nu-i lucru curat la mijloc.

Și iată că pînă la urmă, s-a adeverit spusa babelor. Că nu era lucru curat a dat la iveală, la Poșta Cîlnău, tot un cîine. Numai că ăla era ținut de zgardă de către milițianul din comună. Fluierat, Bărăcilă a încercat s-o tulească. Nu că i-ar fi fost frică să nu fie prins cu mîța-n... servietă. Ba chiar și-ar fi dorit să fie vorba de o mîță. Dar în servietă i s-au găsit 255 de cîrnați. Și, ca supliment, în fiecare buzunar, cîte un pachet cu alte 20 de bucăți. Din același sortiment : delicioșii cîrnăciori de Pleșcoi.

O să spuneți : „Ce, n-are voie omul să mănînce cîți cîrnați poftește ?" Așa a spus și Bărăcilă. După ce l-a asigurat că ar fi vătămător pentru stomac să mănînce atîția cîrnați foarte condimentați cum sînt cei de Pleșcoi, lucrătorul de miliție i-a explicat lui Bărăcilă că — înconjurat cum fusese de atenția cîinilor — n-a observat că în ultimele săptămîni fusese supravegheat de cîte ori a cumpărat oi și capre și cînd, transformate, le-a deșertat din servietă la Dumitru Micu, la Ștefan State, la Șerban Neagu, după principiul „leul și cîrnăciorul".

Pus în fața faptelor Bărăcilă (ăsta era numele sub care era știut Ion Gheorghe din Pleșcoi) n-a mai avut încotro, mai ales că în buzunar i s-au găsit (printre cîrnați) și 2 030 lei numerar. Și oricît s-ar zice că banii n-au miros, ăștia miroseau al dracului ! Nu a cîrnați. A speculă.

Acum cîinii de prin partea locului stau liniștiți. (Doar cînd trece vreo mîță pe ulucă se mai agită.) Bărăcilă din Pleșcoi nu mai umblă după nici o pleașcă. Și nici din delicioșii cîrnăciori din Pleșcoi (pe care vă sfătuiesc să nu pierdeți ocazia să-i gustați cînd treceți pe la Buzău) n-o să mai mănînce multă vreme.

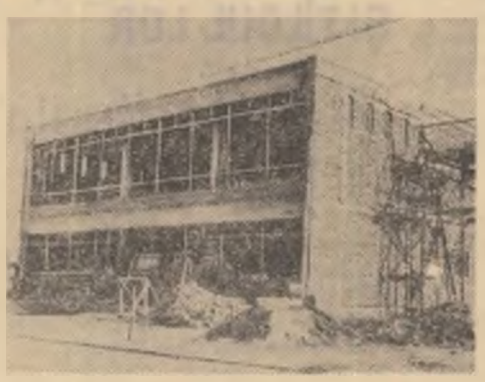

'67 — '68 **Magazinul din Pogoanele trebuia să fie dat în folosință la 30 decembrie 1967. Fotografia a fost făcută în mai 1968. Există pe undeva o defecțiune. În nici un caz la aparatul de fotografiat.**

T. V.

Ion Nicolae, gestionar la cooperativa din Pulești, și-a adus acasă o Teleenciclopedie *sub formă de „Rubin-102", uitînd că în* Avanpremieră *trebuie să se ocupe și de* Actualitatea economică. *Luat din propriul* Magazin televizorul *neachitat i-a creat o* Telepublicitate *meritată după o asemenea comportare în* Zig-zag. *Îndreptîndu-se un* Reflector *spre gestiune, a fost pus* Față-n față *cu justiția.*

ILUSTRATĂ DIN POGOANELE

Către Întreprinderea pentru colectarea metalelor Buzău.

După cum e obiceiul, în perioada concediilor se face schimb de ilustrate. Constatînd că la dv. concediile sînt în toi de mai multă vreme, (poate așa se explică faptul că de luni de zile așteptăm în zadar să veniți să ridicați cele 70 de tone de fier vechi pe care le-ați contractat cu noi) vă trimitem o vedere din curtea S.M.T.-ului Pogoanele.

VIE-MOARTĂ

Se povestește următoarea anecdotă : „O actriță a primit un bilet prin care era anunțată că la ora 12 noaptea va fi asasinată. Îngrozită, a început să fugă prin beznă, pînă cînd a căzut istovită. În timp ce orologiul bătea miezul nopții, o voce a întrebat-o : — Ești vie ? Sugrumată... de emoție a răspuns : — Da. Atunci vocea a mai pus o întrebare : — Dacă ești vie de ce nu faci struguri ?"

În cazul acestei farse, toate s-au terminat cu bine. Nu același final îl va avea cazul nu anecdotic ci real de la C.A.P. Largu. În urmă cu 5 ani, s-a plantat, pe 42 hectare, o vie pe teren exclusiv nisipos. Nu s-au făcut perdele de protecție și nici sistem de susținere. La ora actuală, 70 la sută din butuci sînt dezrădăcinați și se usucă, restul sînt acoperiți cu dune de nisip. Dînd nisipul la o parte, se poate constata că au fost îngropați circa 400 000 lei.

Sperăm că situația cu via nu o să rămînă moartă. Dacă e vie, să facă struguri.

Pagină realizată de Andrei CROITORU și Vladimir PANĂ

un nou concurs 12 snoave

Începînd cu numărul din 4 iulie deschidem un nou concurs cu premii în obiecte. Timp de 12 săptămîni vom publica în pagina de satiră și umor cîte o snoavă care va cuprinde cîte o greșeală. Vă invităm să descoperiți aceste greșeli.

Concursul 12 SNOAVE este dotat cu două premii:

UN PREMIU CONSTIND DINTR-UN APARAT DE RADIO CU TRANZISTORI care se va acorda concurentului cu cele mai multe rezultate exacte. (În cazul că vor fi mai mulți concurenți în această situație, se va proceda prin tragere la sorți).

UN PREMIU SPECIAL — UN ARAGAZ (REȘOU ȘI BUTELIE).

Premiul special se va acorda unui participant din localitatea (comună sau oraș) care va întruni cel mai mare număr de răspunsuri exacte (prin adunarea tuturor răspunsurilor corecte date de toți concurenții din respectiva localitate). Cîștigătorul va fi desemnat printr-o tragere la sorți ce se va efectua la fața locului. Fiecare concurent va participa la această tragere la sorți cu atîtea șanse, cu cîte răspunsuri exacte a contribuit la totalul pe localitate. Participarea la această tragere la sorți nu exclude dreptul concurenților respectivi de a obține celălalt premiu al concursului

Cele 12 răspunsuri însoțite în mod obligatoriu de cele 12 cupoane (care vor fi publicate împreună cu textele) trebuie trimise toate deodată. Adresa este: Revista Albina, București 33. Vă rugăm să menționați pe plic Pentru concurs, **iar pe o foaie de hîrtie, în interiorul plicului, să notați foarte citeț numele, prenumele, comuna și județul, conform noii împărțiri administrativ-teritoriale.**

REDACȚIA : București, Piața „Scînteii", Tel. 17.60.10. Interior 1884. Abonamente 13 lei anual. Abonamentele se fac la oficiile poștale, prin factorii poștali și difuzorii voluntari. TIPARUL : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii * 40.001